

Izhaja 10. in
25. dan vsa-
cega meseca.

POPOTNIK

Velja za celo
leto 3 gold. za
pol leta 1 gold.
50 kr.

List za šolo in dom.

I. leto.

V Celji, 10. oktobra 1880.

19. list.

Lastavice.

Merzel veter tebe žene	Zdaj pa iz zvonika line
Drobna tičica od nas,	Zadnjo pesem žvergoliš,
Ki iz lipice zelene	Ker čez hribe in doline,
Si mi pela kratek čas.	Toplih krajev si želiš,

V. Orožen.

Da bi se ne ozirali po naravi, koja se je začela zagrinjati v žalovalno obleko, opominjajo nas ljube naše lastavice, da se je v tem letu že zopet nehala veselje za nas, da se je približala jesen!

Začele so se združevati te drobne pevke v trume, v katerih nas bodo čez noč zapustile. Opazujočih polasti se nas nekaka tuga; živo nam stopi pred oči minljivost vsega obstoječega in — ločitev! Zakaj se verši ta ločitev, zakaj se selijo lastavice, kakor selivne ptice sploh, v druge kraje, je uganka, ktero že od starodavnih časov do danšnjega dne ljudje zastoj reševati poskušajo. Jih menda res žene „merzel veter“ ali „želja po toplih krajih“ ali pomanjkanja živeža? Kdor opazuje in premišljuje božjo previdnost po celem stvarjenji, s takim malenkostnim tolmačenjem ne more nikakor zadovoljen biti.

Lastavice so tiste ptice, ktere so se že v nar starejših časih pridružile ljudem, ter stanovanja teh tudi kot svoja smatrale. Njih ljubeznivost, vdanost in prijaznost pa je vedel človek toliko ceniti in spoštovati, da so mu ostale svete še do zdaj. Popisoval in popeval jih je rad kakor nobeno drugo žival! In čudno res: če si je tudi že skopnel sneg, če se je raztalila ledena koža v vedno bolj pripekajočih solnčnih žarkih, če so začele kinčati pomladanske cvetice hribe in doline, in po logih prepevati ptice, vendar še prav ne zupamo, da bi bilo res zime konec. Ko pa zaslišimo znani „čerli“, ko zapazimo prvo lastavico švigati po zraku, tedaj se nam odvli kamen od serca, solze nam zaigravo v očeh in veseli vskliknemo: „Da smo te srečno dočakali, ljuba spomlad!“

Prepričali smo se sicer mnogokrat, da „ena lastavica še ne prinese spomladi“, pa naj nas postraši pozneje tudi kaka zimica, mi se je ne bojimo več, ko smo enkrat zapazili naše ljube poslance vesele vigredi. Zdaj pa, ko nas zapuščajo, zopet čutimo, da se neljuba nam zima bliža.

Ne morem si kaj, da bi zanimivih teh človeških ljubimk malo obširnejše ne opisal.

Po naših krajih opazujemo dvojne lastavice. Ene imenujemo „domače“, druge pa „hišne“ ali „mestne“ lastavice. Prištevamo jih pticam pevkam, akoravno drugega ne znajo, kakor prijetno žlobudrati.

Domača lastavica je dolga 18·5 cm., v razprostertih perutih pa meri 31·5 cm. Ona ima kratek, ploščat, skoraj trivoglat kljun, kojega zgornja polovica se spredaj malo krivi. S tem kljunom lahko prav široko zine, zatoraj jo zmerjamo s priimkom „širokokljun“!

Nje život je zleknjen, s krepkimi mišicami pretkan, vrat kratek, glava široka, ploščata, in ima znotraj nekaj zraka, med tem ko je drugače cela okostnica brez njega. Trup je vitek in kaj lahek. Perutnici ste dolgi, vkrivljeni kakor kosa, in segate blizo do konec repa. Vstvarjeni ste kakor nalašč za berzo letanje. K temu mnogo pripomaga tudi rep, kateri je dolg, širok in viličast. Kratke, gole nožice imajo štiri jako male perste, od katerih so trije naprej, eden nazaj obrnjen.

Perje leži gladko po životu, in je zgoraj plavkasto černo, kovinsko leskeče, spodaj rudečkasto. Čelo in gerlo sta višje kostanjeva. Na požiralniku se nahaja precej široka, črna pasa, drugod je spodaj barva rjasta. Repna peresa so razven dveh srednjih na znotrajni strani belo pikasta. Samka in mladiči so ravno tako, vendar manj živahno barvani.

Hišna ali mestna lastavica je manjša. V dolgosti meri samo 14·5 cm., v širokosti pa nekaj nad 28 cm. Perje je precej enobarvno in sicer na celi zgornji strani plavkasto-černo razun bele lise v kotu repa, na spodnji belo. Njeno oko je temno rujavo, kljunček črn, noga deloma s perjem obraščena, deloma mesenobarvna. Barva, po kateri spolov ni mogoče ločiti, je pri mladičih nekaj časa medleja.

Življenje omenjenih lastavic je skoraj tako enako, da to, kar hočem v sledečem o domači povedati, tudi o mestni velja. Vendar pa bodem prilično tudi še razlik omenil.

Rano zjutraj, še predno dobro svitati začne, prične lastavica žvergoleti ali boljše žlobudrati, potem pa, ko napoči svit, si gre iskat živeža. Dvo- in mrežokrilce, metulje in kebre leté lovi celi božji dan.

Ona ima izversten pogled, kajti že od daleč vidi mušico leteti, za katero se potem zažene. Mnogokrat, posebno o slabem vremenu, jo vidimo brisati po zidovju, iz ktereга muhe naganja, ktere v zraku polovi. Čebel, čmerlov, os, seršenov, sploh merčesov sè strupenim žalom se izogiba, ker so njej smertno nevarni. Strah naših čebelarjev pred njo je toraj prazen, in jo zato preganjati je hudobija.

Dokler okoli leta, lovi le škodljive merčese, in ker malo počiva, si mi še misliti ne moremo, koliko tisoč jih ta prekoristna živahna ptica pokonča. Kaj ko bi nam enkrat izostala? — Neprebavljive ostanke kakor krila, noge i. t. d. zopet izbljeve.

Boljšega letavca ni lahko najti; ona leti najurnejše in najhitrejše, vedno spreminjaje svoj let. Zdaj dela kot bi plavala, zdaj ferfoli, se zasukne kot blisk na levo ali desno, gor ali doli, se prekucne v visočini in spusti blizo do zemlje, se vzdigne visoko v zrak, leti tik nad vodo, v kateri se leté koplje in pije.

Na tla se ne spusti drugače kakor takrat, kadar si gnjezdo donaša. Tu je nekako lesena, ker njene nožice niso za hojo po tleh. Kadar počiva, vsede se najrajše na suhe veje veri visokega sadnega drevja, na robe žlebov i. t. d. od koder potem zopet zleti.

Da jo imajo kmetje za vremenskega preroka, je vsakemu znano.

Lastavica živi po celi Evropi, izjemši nar. višji sever, in po severni Aziji, v severni Afriki pa že manjka.

Gnjezdo napravi navadno pod streho; pri tej priložnosti pokaže, da ne razločuje ljudi po bogastvu. Njej ni dobro samo vsako lepo zidano poslopje, ampak tudi vsaka vmazana in vkajena, sè slamo krita koč, vsak hlev i. t. d., če le njenim terjatvam zadostuje. Človek jej rad napravi deskice za podstajo, ter jo tako k sebi vabi. Omikanec jo rad ima, ker je toliko gibčna, pogumna, vesela, zmiraj snažna, lepa, in le v slabem vremenu žalostna, kadar jej živeža pomanjkuje. Prostak pa jo ceni zaradi tega, ker misli, da v tisto poslopje strela ne trešči, kjer lastavica gnjezdi. Več ko mu jih pride, bolj je srečen.

Lastavica ima izversten spomin, kajti vsako leto najde zopet svoje staro gnjezdo, katero popravi, kadar in kolikokrat je treba. Novo zaročena napravita pa tudi novo zibeljko za svoj zarod. Preden si jo postavita, hodita na ogle-ti. Sperva poiščeta primerno poslopje; potem tu vse kote dobro pregledata in premišljujeta, kateri prostor bi bil najprimernejši? Ni vsak dober, gotovo ne! Tu se prepogostokrat okno ali vrata odprejo in zaprejo, tu sapa preostro piha, tu se preveč blišči, tu lahko mačka, podgana ali miš dopleže, — tu gre za vsestranski blagor lastnih otrok, toraj le previdno! Po izveršeni volitvi se prične delo. Samka se obesí na mesto, kder bo gnjezdo viselo, ter ga malo s slinami pomoči. Med tem prinese samec poln kljunček blata ali ilovke, in ga na ovo mesto prilepi. Prilično ga slini in mesi, dalje delo pa njej prepušti. Če blata ni blizo, večkrat tudi oba donašata. Ko je močna podstava gotova, spravi se samka na njo, ter stopa in pritiska, da je kaj. Pa ne samo blato, tudi kaka biljka, žima ali nit i. t. d. mora se vplesti, da bo izdelek varnejši. Bolj ko delo napreduje, večja je staviteljična gibčnost. Treba je gnjezdo vpodobiti. Zavoljo tega napne persi, pritisne ž njimi od znotraj, ob enem s kljunom zgoraj prek stene nove svoje hiše, ter se lahko zasukne okrog sem in nazaj. Gnjezdo postane tako precej okroglo, znotraj tudi gladko, pa zgoraj ima še robe. Da se ti nekaj poravnajo, oberne se naša umetnica z glavo v kot, pritisne z repom na rob gnjezda, popelje nekterikrat sem in taj, in tudi rob je za silo vravnán. Delo je navadno v osmih dneh izgotovljeno. Kakor zunajnost kaže, bi ga marsikteri fantek tudi sezidal, samo da bi se odlušilo in padlo na tla, kakor hitro bi topla sapa popihala. To bi se pa lastavici tudi zgodilo, ko bi se njej takrat ne cedile slin iz kljuna, ktere

zmešane med blato deržijo kakor lim, kadar je vse suho. Ker takih slin nima vedno zadosti, tudi z zidanjem prènehava. Znotraj postelje s perjem, voljno ali lasmi. Celo gnjezdo je podobno četertini votle krogle; zgoraj je odperto. Lastavica vali navadno vsako leto po dvakrat. Meseca maja iznese 4 do 6 belih, rujavo ali pepelnato pikastih jajčec, ktera ona sama že v 12 dneh izvali, ako je vreme ugodno. Samec jo kermi, in jej za kratek čas prepeva. Pri slabem vremenu gre tudi samka na lov, zapusti za cele ure gnjezdo in zavleče valjenje na 17 dni.

Konec prih.

Učne slike iz zgodovine.

(Spisuje Tone Brezovnik.)

V. Stari Slovani.

Učitelj pripoveduje: „V dolgih poslušali.“ Kaj so delali v dolgih zimskih večerih? — Kake sobe so toraj imeli? Dimnice. Jih še sedaj najdemo? Mnogo. N. pr.? To je toraj stara slovanska navada. Kaj so delali pri ognjišči? — Kaj so jim oče pripovedovali? — Čemu so jim to pripovedovali? Da bi jih vzbudili in jim uterdili ljubezen do domovine, rodnega jezika in junaštva. Kaj so potem iz teh pripovesti naredili? Pesni. — Take pesni imenujemo „n á r o d n e p e s n i“. Bi jih mi razumeli, ko bi jih sedaj slišali? — Zakaj ne? Ker so tedaj še precej drugače govorili. So samo Slovani v starodavnih časih drugače govorili? — Imamo li iz poznejših, novejšnih časov tudi kaj narodnih pesni in pripovedek? Da, obilo. Kdo mi zna ktero? En hribček bom kupil, Lavdon, kraj Matjaž i.t.d. Kdo mi bo do prihodnje zgodovinske ure prinesel kako národno pesen ali pravljico? —

Kje so se Slovani po leti kratkočasili? — Kje je stala lipa? — Zakaj so se ravno pod lipo najraje radovali? Lipa jim je bila sveto drevo, dom bogov. Kaj je še zdaj lipa Slovanom? Znamenje Slovanstva, njih drevo. Kaj so Slovani pod lipo delali? — Kako kratkočasenje je to bilo? Pošteno, nedolžno. — Oni se niso upijanjevali, pa tudi ne preteпали, kot je žalibože sedanje čase med fanti navada. — O čem smo sedaj slišali?

12.) Njih kratkočasje.

Povej, kar smo o tem slišali!

V dolgih zimskih večerih zbrala se je družina okolo ognjišča in oče so jim pripovedovali pripovesti od domovini. Iz teh pravljic zloževali so pesni in jih po leti in drugače prepevali pod senco svete košate lipe, kjer so se vžasi zbirali ter se z medico, petjem in godbo razveseljevali.

Učitelj pripoveduje: „Stari Slovani Helmold.“ Ktere lepe lastnosti so še imeli stari Slovani? — Kako gostoljubni so bili? — Kaj se je zgodilo gospodarju, če potnika ni sprejel in pogostil? — Čemu so tako ravnali? Iz miloserčnosti in pa ker so si potnike mislili pod varstvom boga Radegosta. Kaj bi bil Radegost s terdoserčnim gospodarjem storil? —

Smo še tudi zdaj Slovani gostoljubni? Da Usmiljenje moramo imeti z ubogimi in popotnimi ljudmi, kajti ne vemo, kaj čaka še nas. Premislimo pa tudi, kako žalostni in težavno je biti brez svojega stanovanja, brez potrebne obleke, mnogokrat glad terpeti in vendar kot star onemogel človek se okoli pobijati, namesto mirno doma pod varno streho biti. Vse to so stari Slovani dobro čutili, zato so imeli do potnikov tako usmiljenje, da ga ni bilo gostoljubnejšega naroda na sveti. — O čem smo sedaj govorili?

13.) Njih lepe navade.

Kaj smo o njih slišali?

Stari Slovaniso bili čez vseprijazni, odkritoserčni in najgostoljubnejši narod na svetu. Cela hiša je bila tujcu na razpolaganje. Kdor ne bi bil potnika sprejel, temu so brez usmiljenja hišo požgali in ga od doma pogнали. Ta gostoljubnost je še sedaj žlahten kamen v vencu slovanskih čednosti in kreposti.

Učitelj pripoveduje: „Slabo tuje.“

Pa Slovani tudi niso bili brez vseh slabih navad! Kterih? Sebičnosti, nesloge. Kako to? Vsako pleme je skerbelo le za se, in niso kot bratje, rojaki, eden drugemu pomagali in se ljubili. Oni niso spoznali, da sloga jači, nesloga tlači.“ Rusi se niso zmenili za Poljake, Poljaki ne za Ruse, Čehi ne za Slovence, Slovenci ne za Čeha i.t.d. Da, tako daleč jih je včasih slepa strast pritirala, da so se celo med sabo vojskovali ali da so tujemu sovražniku zoper lastnega brata pomagali. Bili so toraj po vsem nesložni, sloga pa le pravo moč rodi,“ kakor smo se učili v cesarski pesni. — Ktere slabe navade so še imeli? — O čem smo sedaj govorili?

14.) Njih slabe navade.

Povej mi na kratko še enkrat vse o njih!

Stari Slovanipa so bilitudi sebični, nesložniter so preveč čislali tuje, zametovali pa domače.

Učitelj pripoveduje: „Stari Slovani najvestnejši.“ Kako so živeli stari Slovani? V zadrugah. Koga je obsegala zadruga? — Čigavo je bilo premoženje zadruga? — Ker so vsi doma ostajali, kaj se je toraj v ne predolgem času zgodilo? Hiša je postala pretesna. Koliko duš je včasih ena zadruga štela? — Kaj so tedaj storili? — Kdo je bil poglavar zadruga? — Kdo je postal starešina? Kaj so morali starešinu storiti? V bogati ga. Od kod je dobila zadruga ime? — Kaj pa se je sčasoma zopet z zadrugo zgodilo? Postalo jim je zopet pretesno; imeli so tudi že premalo polja i. t. d. Kaj so toraj storili? — Kam so se preselili? V bližino. — Kdo je postal starešina novi naselbini? — Od kod je dobila ta svoje ime? — Kaj se je sčasoma zopet s to zadrugo zgodilo? Premnogoštevilna je postala. Kaj so toraj storili? Preselili so se. Kaj je postalo tako iz ene prvotne zadruga? Več zadrug. Kako so se imenovale skupaj? Županija. Županija je obsegala toraj same rodovince po kervi. Kdo je bil višji v županiji? — Kdo je postal župan? — Ktere opravke je ta imel? — O čem smo sedaj govorili?

15.) Njih družbinsko življenje.

Povej, kar smo o njem slišali!

Stari Slovani so živeli v zadrugah, h kateri so spadali vsi rodovinci po kervi. Poglavar zadruga je bil starešina (gospodar, knez), kojega so morali vsi slušati. Ko jim je na enem kraju pretesno postalo, preselil se je en del drugam ter si volil svojega starešino. Vse zadruga skupaj pa so napravile županijo, na čelu koje je stal župan. Ime so imeli po prvem starešinu.

Slovniška obravnava v ljudski šoli.

Spisuje V. Jarc.

Dalje.

77. Povejte, katere osebe, v katerih številih so in kateri spol naslednji glagoli zaznamjujejo!

Majé, zvonite, dajemo, klečé, podam se, sekate, padem, mahajo, igraš, tkati, slišive, plavata, kroté, stojite, kališ, gonite, ljubiš, topimo, šivate, jaha, kupujete, golči.

78. Glagole v 76 nalogi povejte v tretji osebi množnega števila!

79. Prečitajte naslednjo nalogo ter jo povejte v ravno tèm številu, in v tej osebi za moški spol, mesto sestri stavite brata!

Medve sè sestro posebno po leti radi zgodaj vstajave, so umijeve, počeševe in poravnave lase, osnažive obleko in se napravive, potem poklekneve in molive; zahvalive se ljubemu Bogu za prejete dobrote in prosive ga njegovega blagoslova, potem se pokrižave in zajuterkujeve; zložive svojo šolsko opravo ter greve v šolo; v šoli pa piševe, ali čitave, ručunive ali riševe, ali pa glasno odgovarjave kakor pač na versto pride; domu greve mirno in vsakega, ki ga srečave, lepo pozdravive; doma povžijeve svoje kosilce, pripovedujeve ljubim staršem in drugim, kar sve se v šoli učiii in potem pomagave delati, zvečer pa izdelujeve svoje šolske naloge in se učive; priporočive se Bogu, voščive staršem lahko moč in greve spat.

80. Prejšnjo nalogo zapišite v drugi osebi za ženski spol v množini!

81. Zapišite 79 nalogo v drugi osebi za moški spol po vseh številih!

82. Povejte 79 nalogo v tretji osebi za moški spol po vseh številih!

83. Zapišite 79 nalogo v prvi osebi in sicer dečki za moški spol, dekleta pa za ženski spol po vseh številih!

84. Prečitajte naslednjo nalogo ter jo potem zapišite po vseh osebah in številih!

Spomladi snažimo drevje, ga obrezujemo, presajamo in zlahtnimo; na njive vozimo gnoj, ga trosimo, orjemo, sejemo, vlačimo, pozneje plevemo; po leti žanjemo ali kosimo, vozimo snopje, ga skladamo v kozolce, ga posušimo in potem omlatimo, zvejemo, obravnamo in očistimo in spravljamo v žitnice.

V jeseni tresemo sadje, ga pobiramo in znosimo v shrambe, tam ga močimo in gnjilega odbiramo za kis, zdravega pa jemo, sušimo, prodajamo, shranjujemo ali pa ga tolčemo in ožemamo in tolkovec iz njega pripravljamo.

85. Tudi sledečo nalogo prečitajte pazljivo ter jo potem povejte za vsako osebo in število posebej!

Jaz kupčujem t. j. kupujem in prodajam blago, hodim ali se vozim na semnje, pregledujem, zbiram in prekladam blago, ga cenim, hvalim ali gram; če ga prodam, ga zavijem, povežem, ali pa nalivam ali nasipam v primerne posode, ga tehtam na tehtnici, zračunim znesek, vzamem denarje, se zanje zahvalim in jih spravim; tako si pošteno služim svoj kruh.

Gol stavek.

a) Kaj oseba ali reč dela, kaj se ž njo godi, v katerem stanu se nahaja? (dopovedek je kak glagol).

Ker že poznate samostavnike in glagole, povejte toraj od naslednjih oseb in reči, kaj delajo!

Kovač, žanjici, drevesa, mizarja, kuharice, tele, voda, hlapci, pšenica, bolniki, deteti, pastarice, barvarji, otroci? N. pr. Kovač kuje. Žanjici žanjete.

Zgoraj ste od več oseb in reči povedali, kaj delajo, in kaj ste od njih povedali in pisali? Povedali ste od oseb in reči to, kar ste od njih mislili: vsakokrat ste toraj povedali eno misel? Kaj pa je zgovorjena ali zapisana misel?

Zgovorjena ali zapisana misel se imenuje stavek.

Kaj ste toraj zgoraj delali? — stavke. Kaj je stavek?

86. Napravite stavke tako, da bodete povedali, kaj oseba ali reč dela in sicer a) v ednini 12, b) v dvojini 17, in c) v množini 15 stavkov!

Za vsakim stavkom stavite piko (.) in za piko pišite z veliko začetno čerko!

87. Odgovarjajte pismeno na sledeča vprašanja in napravite stavke!

Kdo mlati? Kaj vleče? Kdo poje? Kaj cvete? Kdo kuha? Kaj teče? Kdo ali kaj poka? Kdo ali kaj škriplje? Kdo ali kaj koplje? Kdo kašlja? Kdo ali kaj se suši? Kdo ali kaj se sveti? Kdo ali kaj piše? N. pr. Mlaticí mlatijo. Veter vleče.

Pri vsakem zgoraj izdelanih stavkov ste od koga ali od česa dopovedovali; in tista beseda, od katere se kaj dopoveduje, se slovníško imenuje osebek.

Osebek stoji na vprašanje kdo? ali kaj? n. pr. Gospod piše. Od koga se v tem stavku dopoveduje? Od gospoda. Na katero vprašanje stoji beseda „gospod“? — Kdo piše? — Gospod piše. Beseda gospod je v tem stavku osebek, ker se od nje nekaj pripoveduje in ker stoji na vprašanje kdo?

Dalje prih.

Tretja štajarska deželna učiteljska konferenca.

Dalje.

Peter Logar govori po tem o vprašanji „Kako naj šola pri zatiranji zla kretinizma sodeluje“? Najprej navaja dela, ktera je pri sestavi svoje obrav-

nave upotreboval in govori o bitnosti kretinizma, o njegovem razširjevanji in starosti, kaj ga prouzročuje in kako ga zamoremo zatirati ter stavi sledeče predloge :

1. Učitelj se naj sam o tem podučí, kaj je kretinizem in kako ga zamoremo zatirati. Želeti bi bilo, naj bi učiteljišča poduk o zdravji bolje povdarjala, kakor do sedaj.

2. Učitelj si naj pri šolski občini tisti upljiv pridobi, kteremu se rado verje.

3. Učitelj naj o priložnostih ljudstvo o uzrokih kretinizma podučuje in o tem, kako ga zamoremo zatirati.

4. Učitelj naj z besedo i djanjem vse naredbe podpira, zadevajoče zboljšanje zdravstvenih razmer njegovega kraja.

5. Učitelj naj neumorno in vestno mladino podučuje, kako si zamoremo zdravje ohraniti.

Tak poduk bode pa le v zadnjih dveh šolskih letih vspeh imel. Mi moramo zatorej že oziroma na te razmere vedno povdarjati, da se osemletno šolsko obiskovanje ne sme skrajšati. Tudi bi dobro bilo, da bi bilo v berilih več učnega gradiva o tem, kako si zamoremo zdravje ohraniti.

6. Učitelj si naj prizadeva, blagostanje prebivalstva s pripravnim podučevanjem (sadjereja, sviloreja i. t. d.) pomnožiti.

7. Učitelj naj pazi na to, da se od šole vse zdravju škodljivi sopari odstranijo.

8. Učitelj naj po svoji mogočosti podpira vsa podvzetja, kjer se idijoti i polukretini (bebci) podučujejo.

9. Učitelj naj ne prezira otrok slabih glav, temveč ravno takim naj bode pravi prijatelj in dobroserčen učitelj.

10. Deželno namestništvo se naj naprosi, da izda knjigo o kretinizmu ter jo naj staršem in učiteljem brezplačno podeli.

Gospod Haim predlaga : Deželni šolski svet naj dela na to, da se bodo okrajni zdravniki o kretinizmu podučili in da bodo potem v okrajnih učiteljskih konferencah o tem govorili.

Predlogi poročevalčevi in gospoda Haim-a se sprejmejo. S tem je bilo prvo glavno zborovanje končano. Konec sledi.

Vsmiljeni pastir.

(Narodna pripovedka.)

Bila je uboga stara mati, zapuščena sirota, ki ni imela drugega, kot enega sinka. Ta je vsakdan kravč v gozdu pasel in je zraven suho šibje pobiral, ki ga je v mesto nesel in prodal, da si je za se in za svojo mater kruha kupil. Prigodi se pa, da je nekega dne, ko je materi domu kruh nesel, do pastircev prišel, ki so psička ubijali. Ta se mu v srce usmili in on jih prosi, naj ga rajši njemu dajo. Ali pastirci ga vprašajo, kaj jim da za njega? On pa pravi, da je sam reven, ali vendar jim ponudi hleb kruha. Pastirci so bili

zadovoljni, mu dajo psička, in ta se vesel ž njim na svoj dom povrne. Ko domu pride, ga stara mati vpraša: Ali si prinesel kruha? Sin odgovori, da je psička kupil in za njega ves kruh dasti moral. Mati ga posvari in reče: Tega je še bilo treba, še midva nimava kaj jesti, kako pa še bova psa redila? Ali sinko jo potolaži in jej reče: Bog, ki vse preskerbi, bo tudi naju preživil. Drugi dan gre zopet šibje nabirat, ga ponese v mesto in proda in za denarje kruha kupi. Ko proti domu gre, pride zopet do pastircev, ki so mačka ubijali.

Tudi ta se mu v srce usmili in on ga hoče nemile smrti rešiti. Da jim zopet hleb kruha in se ž njim domu verne. Lačna mati ga zopet vpraša: Si prinesel kruha? Ali sinko odgovori: Hotel sem ga vam prinesiti, ali kupil sem mačka in moral sem ves kruh za njega dasti. Mati je bila žalostna in ga zopet posvari: Tega je še tudi treba bilo! Še midva nimava kaj jesti, kako še pa bova psa in mačka redila? Sin jo zopet potolaži in jej reče, da hoče drugi dan kruha prinesiti. Ali tudi ta dan se mu primeri, da iz mesta gredê zopet pride do pastircev in vidi, kako nevsmiljeno kačo tepô in jo ubijajo. Tudi ta reva se mu usmili in jo hoče odkupiti. Ali revež sam nič nima, kakor hleb kruha, in mati ga doma že zelo željno pričakuje. Prosi jih tedaj, naj mu jo zastonj dajo. Ali pastirci se mu posmehujejo, in pravijo: Ali ne veš, da je „Zastenj“ že Bog vè, kdaj umrl, „Nič“ pa ga je pokopal. Prisiljen jim da ta hlebec kruha, vzame kačo in se zopet poda naprej. Na potu pa ga kača ogovori: Bog ti naj tisočkrat povrne, kar si meni dobrega storil, da si me rešil pogubljive smrti. Prosim te še, nesi me k moji materi domu v začaran grad. Moja mati bo silno vesela, ponujala ti bo srebra in zlata za to dobroto. Ali ne vzemi nič, kar ti bo ponujala, ampak prosi jo za perstan, ki na steni ob zapečku visi. Ta perstan ima tako moč, če ž njim poterkaš, te bo prišlo dvanajst junakov vprašat, kaj želiš, in vse ti bodo spolnili. Prinese jo, kamor ga je prosila, in jo da njeni materi nazaj. Bila je silno vesela, pokaže mu vse dragocene reči, cele kupe zlata in srebra, in mu reče, naj si izvoli, karkoli hoče za darilo. On si ne voli ne srebra, ne zlata, ampak sem in tje po izbi hodi in ogleduje različne reči. Kar na enkrat zapazi perstan na zapečku in jo poprosi za njega. Kačja mati, ki se jej ga mili dasti, mu na videz reče: Kaj boš s tako malo rečjo; izvoli si zlata ali srebra, ali pa kaj drugega, kar ti je všeče v naši hiši. Ali deček prosi le za njega, in kača, ki hoče pri besedi ostati, mu ga prisiljena vendar podeli. Deček se jej srčno zahvali in hitro vesel proti domu odteče. Ko proti domu gre, mu uboga mati že naproti pride in ga po navadi vpraša: Ali si mi prinesel kruha? Deček jej odgovori: Kruha sicer ne, ali nekaj boljšega. Zdaj poterka s členom na perstan, kar na enkrat ga pride dvanajst junakov vprašat, kaj zapoveduje.

On jim reče, naj mu hitro prinesejo najboljša jedila in pijače, ki jih največa gospoda uživa.

To se na enkrat zgodi, in vsi so imeli dosti jesti in piti. Zdaj mu ni bilo več treba, tako marljivemu biti, ne več kravice pasti, drva nabirati in jih v mesto nositi, da bi za nje kruha kupil, zakaj vsega je imel dovolj. Ta dobrota mu pa da tudi druge misli v glavo, in ko nekega dne lepo cesarično

zagleda, pošlje svojo mater k cesarju, če bi mu svojo hčer za ženo dal. Ali cesar veli materi: Če on to lesovje in ta gozd, ki se pred mojim gradom razširja v rodovitno polje spremeni, da bo pšenico rodilo, da bo že do jutri zrela, in da bom jaz jutre že kolače za zajtek jedel, dam mu mojo hčer za ženo; če pa tega ne stori, ga bom dal ob glavo djati za prederznost, da si upa, on, črvič v prahu, kaj takega ziniti. Mati pride žalostna domu in pove svojemu sinu, kar je cesar naročil. Ali sin potolaži staro mater, in jej reče, to bo že storil. Hitro poterka s členom na perstan in ko bi trenil, pride zopet dvanajst junakov in ga vprašajo, kaj hoče. On jim zapove, naj to storijo, kar je cesar zapovedal.

Drugi dan, ko cesar vstane, vidi, da je vse storjeno, kar je velel, in tudi mati ga že na pragu s kolači čaka. Cesar se temu čudi, ali vendar mu še noče svoje hčerke dasti in veli zopet njegovi materi, naj mu reče: Če on vse hribe, ki so okoli grada, v vinske gorice spremeni, da bo do jutri že terta sadje rodila, da ga bo drugi dan že lahko zavžival, mu da svojo hčer v zakon; če pa tega ne more storiti, ga bo dal na vislice obesiti za prederznost, da si upa kaj takega reči. Mati se še bolj žalostna domu vrne in pove svojemu sinu, kaj mu je zopet cesar zapovedal. Ali sin jo zopet potolaži, naj bo brez skrbi. Zdaj poterka zopet s prstanom in na enkrat pride dvanajst junakov, ki ga vprašajo, kaj jim zapoveduje. On jim reče, naj te bregove v vinske gorice spremenije, da bodo jutre terte že z zrelim grozdem obložene.

Ko drugo jutro cesar vstane, že vidi, da je tudi to njegovo povelje spolnjeno, in mati mu že tudi prinese grozdja naproti. Cesar okuša sladko grozdje, ali tudi zdaj še noče svoje hčerke sinu v zakon dasti, in še enkrat pošlje staro mater k njemu, naj mu pove: Če on v tej planjavi, ki se pred cesarsko dvorano razširja, do jutri ravno tak' grad postavi, kakoršnega ima on sam, da bodo okoli grada lepi vrti in krasno drevje, ki že cveti in sad doprinaša in v drevji ptice, ki najslajše pesme pojo, dobi gotovo njegovo hčer v zakon. Če pa tega ne stori, mu ne bo treba več dalje živeti. Mati se vsa objokana domu vrne in pripoveduje svojemu sinu, kaj mu je cesar zopet zapovedal. Ali sin ne žaluje, ampak svojo mater zopet utolaži, naj ne skerbi za to. On zopet s prstanom poterka, in ko bi trenil, pride na enkrat dvanajst postrežnih junakov ga vprašati, kaj hoče. On jim pove, kar je cesar zapovedal, da to do jutri storijo.

Ko drugo jutro cesar vstane, se začudi, zakaj še veliko lepši grad zagleda, kot je njegov. Tukaj vidi krasne vrte, po katerih s cekini posipane steze peljajo, tam košata drevesa, po katerih drobne ptice svoje miloglasne pesmi prepevajo in okoli grada živo mejo z zlatim germovjem. Zdaj je še le cesar pripravljen, mu svojo hčer v zakon dasti, zatorej mu veli, naj se za svate pripravlja.

Ravno ta čas pa pride morski cesar cesarsko gospostvo obiskat. Ta zve o tem čudnem prstanu, ki ga mladenič ima in mu ga na tihem vzame. Hitro poterka z njim na perst, in ravno v tem trenutku pride dvanajst postrežnih

slugov, ki ga vprašajo, kaj jim zapoveduje. On jim reče, naj njega, cesarično in grad čez morje prenesó. To se je na enkrat zgodilo. Ko drugo jutro cesar vstane, se začudi, kje je grad, zakaj ni bilo več duha ne sluha o njem. Cesar srdit zeta k sebi pokliče in mu zapove, naj grad na poprejšnje mesto nazaj postavi. Ali siromak išče perstana, pa vse brez vspeha, in ker ne more tega storiti, ga da cesar v ječo zapreti. Tukaj zdihuje in žaluje, pa nikdo za njega ne mara; samo pes in maček ga po celem mestu iščeta in ga nikjer ne najdeta. Vendar ga pes zvoha, da v ječi stoka in zdihuje, in zavoljo tega maček na streho spleza in k njemu zleze, ki je ravno suh kruh zavžival. Maček se okoli njega omiluje in se mu prelizuje, in ko mu vse pove, kaj se mu je pripetilo, zleze zopet k psu in mu vse pove. Zdaj premišljujeta, kako bi mu perstan nazaj dobila in se podasta k morju. Ali zopet ne vesta, kako bi čez morje prišla, in ko premišljujeta, pade riba ne suho, ki se je za mušico zag-nala. Maček, ki je že bil lačen, jo hoče popasti, ali pes ga prosi, naj jo nazaj v vodo spusti.

Na enkrat si umislita in maček se psu na hrbet vleže in tako prideta čez morje do grajščine. Pes ostane zunaj, maček pa gre k cesarični in se jej prilizuje, da ga prijazno sprejme. Po noči pa, ko sta cesar in cesarična v sladkem spanju spala, zmuzne maček cesarju tako tiho perstan z roke, da ne čuti in smuk, je skočil čez okno in gre k psu. Vesela se zdaj zopet k morju podasta in ko tje pričeta, reče pes mačku, naj perstan rajši njemu da, ker on ni nošnje navajen. Ali maček noče te slave zgubiti, zatorej ga podrži in psu zopet na hrbet sede. Ali ko na sredo morja prideta, pade perstan mačku v morje in od prevelike strahote noče to psu razodeti, ker bi ga lahko v morje vergel, in ko še le na suho prideta, mu pove, kaj se mu je zgodilo. Pes je bil serdit in razkačen in mačku očita, zakaj ga ni jemu dal. Ali na enkrat pride riba, ki sta jo poprej v morje nazaj spustila, in verže perstan na suho. Pes ga vzame in zdaj se zopet v mesto nazaj podasta. Ko do ječe svojega gospodarja prideta, da pes perstan mačku, ki zopet v ječo zleze in svo-jemu gospodarju perstan spusti, da ravno pred njim zažvenklja. On ga vesel vzame in ž njim poterka; kar naenkrat zopet dvanajst postrežnih slugov pride in ga vprašajo, kaj veli? On jim reče, naj prinesejo jesti in piti za njega, za mačka in psa, ki zunaj čakata; naj ga iz ječe rešijo in grad s cesarično in cesar-jem nazaj na poprejšnje mesto postavijo. Na enkrat se je vse zgodilo. Ko v grad gre, mu pride cesarična prijazno nasproti, morskega cesarja pa pusti razster-gati in v vodo vreči. Zdaj so obhajali gostijo s silno slovesnosjjo, potem pa sta vse dni svojega življenja srečno in veselo živela.

U. L.

Slovstvo.

Družba sv. Mohora v Celovci je izdala letos sledeče knjige: 1. Koledar za navadno leto 1881; 2. Slovenski Goffine III. snopič, spisal g. Lambert Ferčnik, dekan v Žabnicah; 3. Občna zgodovina za slov. ljudstvo VII.

snopič, spisal g. Jos. Staré, profesor više realke v Zagrebu; 4. Naše škodljive živali v podobi in besedi, opisal Fr. Erjavec, prof. v Gorici; 5. Filotea, poslovenil Fr. Rup; 6. Slovenske Večernice 35. zvezek.

To je šest lepih in koristnih knjig v poduk in kratek čas slovenskemu ljudstvu. Naj bi si vsaka slovenska hiša te kajige omislila, ker so tako po ceni. Za en goldinar šest takih knjig, to je vendar ceno in zraven še tolike koristi!

„Tisoč in ena nač“, pravljice iz jutrovih dežel, II. snopič, priredil za slovenske ljudstvo L. Haderlap, je prišel na svitlo v Novem mestu. Ta snopič stane 20 kr. kakor prvi in se dobi pri tiskarju in založniku g. J. Krajcu v Novem mestu. Odraščenim se te pravljice za kratek čas priporočujejo.

Dopisi.

Celje. Družba sv. Mohora nas je letos z mičnimi knjigami razveselila. Posebno se mi dopadajo „Naše škodljive živali“ v podobi in besedi kakor jih je opisal naš slavno znani gospod profesor Fr. Erjavec. Pa tudi Večernice obsegajo veliko prav lepih reči. V Koledarju imamo razun imenika udov in družbinega oglasnika „Strupeno Nežo, Dva imenitna člana iz občnega državljanskega zakonika, Razgovoro cerkvi, Elija Howe, Obri ali Avari, Srečonosni kožuh, Zakaj propadajo manjša kmetijstva, Kratkočasnice, Zastavice in Šopek pesmi“. Gotovo samo zanimive reči za vsakega človeka! Enako zanimivi ste knjigi „Slovenski Goffine“ in „Filotea“ za pobožne ljudi. Občna zgodovina nam je pa tako potrebna, da brez nje olikan človek toliko manj biti zamore, ker tudi priproste ljudi zanimiva zvedeti, kako je nekđaj na svetu bilo.

Kot učitelja me je pa še posebno mikalo zvedeti, koliko šol v celjskem šolskem okraji je vpisanih za ude družbe sv. Mohora, ker so vse knjige, koje ta družba vsako leto po tako nizki ceni izdaja, za šolske knjižnice popolnoma primerne. Med udi so sledeče šole: Celjska okolica (3 iztise), Griže, Prežin, sv. Peter v savinjski dolini, Trebovlje, sv. Rupert, sv. Štefan, Slivnica, sv. Juri na Tabru, Gorica, Luče, Mozirje, Nacaret, Žreče in Špitalič. To je res malo za toliko šol! Dasiravno so učitelji skoraj vsi udje društva sv. Mohora, bi vendar tudi dobro bilo, da bi se šole kot udje vpisale po krajnih šolskih svetih v pomnoževanje dobrih knjig za domačo šolsko knjižnico. Naj se te verstice ne prezirajo, kedar se bo treba oglašati k družbi sv. Mohora, kar se sicer lehko vsak čas zgodi, navadno pa do konec meseca februarja.

Novomesto. V založbi tukajšnjega marljivega tiskarja in založnika gospoda J. Krajca so razun slavnega Valvazorjevega dela „*Ehre des Herzogthums Krain*“ še druge mične slovenske knjige na svitlo prišle. Pred vsemi omenjam lepih Kristof Šmidovih spisov s podobami, katerih je I. zvezek „Ljudevit Hrastar“ poslovenil P. H. Sattner, II. zvezek „Jozafat“ pa P. Florentin Hrovat, kakor je že „Popotnik“ v 16. in 18. listu povedal. Šmidove spise pozna in

čisla že ves omikan svet in ker jih je začel g. Krajec zalagati, smemo pričakovati, da bo tudi naslednje zvezke v tako lepi slovenščini izdajal, kakoršna je v prvih dveh. Za šolske knjižnice kakor za domačo rabo se mladini teško boljša knjiga pripravi. Učitelji, sezite po njej!

Pravljice iz jutrovih dežel, kojih sta že dva snopiča na svitlo prišla „Tisoč in ena noč“ je L. Haderlap poslovenil. Te zanimive pravljice so bolj primerne za odrasle ljudi kakor za šolsko mladino. Občudoval bo vsak, kdor jih prebira, živo domišljijo jutrovcev. Tedaj le po njih, da se prijetno kratkočasimo v dolgih zimskih večerih!

Narnovejše, kar méni založiti g. Krajec, je zbirka slovenskih pesmi, ktere je nabral marljivi sodelavec Vašega „Popotnika“ g. Tone Brezovnik. Ta zbirka je neki obilna in namenjena posebno šolski mladini. Da bi kmalo beli dan zagledala! Hvaležni bomo g. nabiratelju in g. založniku.

Za vsem pa želim, da bi v našem okraji enako živahno gibanje med učitelji bilo, kakoršno je pri Vas na Štajarskem!

Novice in druge stvari.

(Kratek pregled stanja šolstva na Štajarskem od l. 1877—1879.) (Dalje.)

Kar se učnih uspehov tiče, niso le v obče povoljni, nego kaže se vedno rastoči napredek, kar izvira deloma iz raznih napredovalnih tečajev za učitelje, deloma iz tega, da število novih, iz sedanjih učiteljskih izišlih učiteljskih moči. vedno raste. Kakor l. 1878, tako se je tudi leta 1879 število dobrih ljudskih šol pomnožilo.

Število šol, na kterih se je telovadba podučevala, znaša 558, toda le na okolo 200 šolah se telovadba po učnih načertih podučevati zamore, ker na drugih šolah manjka ali telovadskega orodja ali pa telovadišča, in se telovadišča na prostem le poleti in še tedaj le pri ugodnem vremenu rabiti morejo.

Kar se poduka v ženskih ročnih delih tiče, se mu menda pač v nobeni drugi deželi toliko pozornosti ne da, kot pri nas na Štajarskem in deželnemu zastopstvu se je zahvaliti, da se v 464 šolah podučuje in se povsod prav živo za njega brigajo. Za ta poduk nastavljenih je 414 učiteljic, od kterih jih ima 135 spričevalo učiteljske sposobnosti.

Zavodi za otročje verte so do sedaj v Gradci, Mariboru, Voitsbergu, Ljubnu, Ptujih in Köflachu. Otročjih vertov je bilo 14 s 808 otroki.

Oskerbovalnic za male otroke je bile 8, v Gradci 6, v Mariboru 1 in v Ausseeji 1 s čez 900 otroki.

Obertnijskih z ljudskimi šolami združenih napredovalnih šol je bilo 12 s 782 učenci, razven tega so bili še na deželnih meščanskih šolah 4 taki tečaji.

Na 25 gospodarstvenih tudi z ljudskimi šolami združenimi napredovalnimi tečaji je bilo 721 učencev. Učitelji so podučevali tu večidel brezplačno, ker je od poljedelskega ministerstva dovoljena dotacija prav skromna.

Konec prih.

(**Na c. kr. gimnaziji v Celji**) se je število učencev vedno kerčilo, odkar se je ustanovilo učiteljišče v Mariboru, deželna gimnazija v Ptuji in meščanska šola v Celji. Letos je naraslo število dijakov na 265. Novincev se je oglasilo 81; med temi jih 19 skušnje ni dostalo. Pervi razred šteje letos 77 učencev. Treba bo paralelke, katero je dež. š. svet že dovolil, ter dotično prošnjo vis. c. kr. naučnemu ministerstvu predložil.

(**V Ljubljansko gimnazijo**) se je letos oglasilo v vsem skupaj 646 dijakov, in sicer v prvi razred 132, med katerimi slov. oddelek 75, nemški pa 57 obiskuje.

(**V Kranjsko gimnazijo**) se je letos oglasilo v I. razred 54 učencev, v IV. jih je iz prejšnjih let 16.

(**Dežel. šol. svet za Istrijo**) je objavil, da se početkom prih. šol. leta odprete pripravljevalnici za učiteljišči v Žmimi in Kastri, zaprete pa v Verbeniku in Dolini.

(**Dijaško semenišče za 80 bosenskih dečkov,**) ki se bodo pripravljali na gimnazije in realke je vlada v Serajevu osnovala. Učni jezik je deželni, hervatski.

(**Novo žensko učiteljišče v Sofiji**) otvorilo se je početkom tega šolskega leta. Za glavno učiteljico in zač. ravnateljico imenovana je gdč. Klot. Cvetižić, učiteljica na višji deklški šoli v Zagrebu.

(**Ljudsko šolstvo na Ruskem.**) Pred kratkim izšlo je poročilo o šolstvu na Ruskem l. 1876. Iz tega poročila razvidimo, da je bilo onega leta na Ruskem 38.789 ljudskih šol. Te šole je obiskovalo 1.408.602 dečkov in 522.717 deklic, skupaj toraj 1.931.319 otrok. Od 1876 l. pa se je število ljudskih šol zopet za nekaj sto pomnožilo.

(**Kosti starih junakov.**) Pred kratkim so na Keronejskem bojišči našli množico kostnjakov. Iz Aten se o tem piše: Pavzanija in Plutarh pišeta, da je l. 338 pr. Kr. 30.000 Makedoncev pod vodstvom Filipa in njegovega osemnajst let starega sina Aleksandra uničilo zadnjo vojsko tačas združenih Atencev in Tebancev. Boj je bil tako strahovit in kervav, da so reko, ki deli ravnico, a je danes osušena, imenovali kervavo. „Sveta četa“ Tebancev, obstoječa iz 300 mladenčev junakov, je prišla zadnja v boji na versto ter bila popolnoma uničena. Teh tri sto junakov so zdaj v zemlji našli, tako kakor so bili tačas zakopani. Na njihovem grobu je stal velikanski lev, kterega je pa nevedno ljudstvo zdrobilo, nadejaje se pod njim zaklada. Na tem mestu so zdaj pričeli kopati, ter so našli sperva 25 metrov dolg, 15 metrov širok in 2 metra visok zid, kterega je bilo v zemlji še $1\frac{1}{2}$ metra. V paralelogramu tega zida so našli štiri metre pod zemljo ostanke 185 Tebancev, ležečih po štirideset vštric drug pri družem tako, kakor so umerli. Sedem verst so že izkopali. Glave vsake druge verste leže na nogah prednje verste. Na vseh mertvecih so še znamenja ran, ktere so dobili v boji. Eden ima obe stegni razstergani, drugi spodnjo čeljust zdrobljeno, še drugi ima glavo strašno razmesarjeno, eden; ki ima glavo še popolnoma dobro, derži usta na pol odperta; tega bodo v starinski muzej Atenski shranili. Posebno čudno je, da so se

vsem mertvecem zobje dobro ohranili. Orož'a pri mrtvih niso našli, ker so ga zmaganim navadno odvzeli.

(Kres) se bo imenoval leposloven in znanstven list, kojega nameravajo izdajati od novega leta 1881 vsakega meseca na 3—4 polah za 4 gold. na leto: Dav. Terstenjak, dr. Greg. Krek in dr. Jak. Sket. Tiskala in zalagala ga bo tiskarna družbe sv. Mohora v Celovci.

Spremembe pri učiteljstvu.

Na spodnjem Štajarskem; Gosp. Iv. Robič, učitelj, je dobil starostno doklado.

Na Krajskem: Začasno so umeščeni: g. Maks Strojjan, spraš. učit. kand., v Zalogu pri Komendu; gdč. Juljana Gula, na novo šolo v Dovskem pri Dolu; gdč. Jožefa Kronabetvogel, v Nevljah pri Kamniku. — G. Kristijan Engelman, v Suhorji, gre v stari trg g. P. in III. učitelj v Semiču, g. France Kenda v Suhorje; g. Janez Lokar pride iz Starega trga p. P. za IV. učitelja v Črnomelj začasno. — G. Armin Gradišnik, dosihdob III. sedaj II. učitelj v Senožečah; gdč. Renzenberg, iz Vipave v Postojno (IV. učit.), v Vipavo pride za učiteljico abs. kand. gdč. Pfeifer; g. Zaman iz Ternovega v Sp. Žemon; v Ternovo abs. kand. J. Korn; gdč. Negovetič iz Postojne v Knežak; g. Strehovec pomož. učitelj v Studenem v Vrabče, a g. Likar, pom. učitelj v Knežaku, v Ostrožno brdo, G. J. Punčuh je postal definitiven na svoji dosed. službi v Colu. — G. J. Pavlin, iz Waldherr. zavoda za podučitelja na II. mestno šolo. G. P. Cebin, iz Iga na Dobrovo, g. Anton Junec, iz Dobrave p. Kropi k sv. Kocijanu; g. Jakob Osterman, v Kočevsko Reko (Rieg); g. Pavel Borstnik, iz Reke v Banjaloko. G. Adalbert Ribnikar, stalni nadučitelj v Sp. Logatecu; a g. Janez Kermavnar, prvi učitelj v Zgor. Logatecu (stalno). G. Jarnej Stamcar, iz Vesovega na Gorenjskem v Črni Verh p. Logatecu. Abs. učit. kand. g. Janez Mestl, je postal učitelj v Waldherr. zavodu in g. Friderik Kaucky, v steklarni pri Kočevji. — G. Jeglič, iz Gorij na Dvoje. Gdč I. Ihan, iz Begunj v Gorje (na drugo službo). G. Colinar, iz Žabnice v Begunje. Spraš. učit. kand. g. J. Okoren v Lesce; g. J. Bregar je tudi dobil dekret za Radovljico. „Slov. Nar.“ Gspdč. Amalija Spoljarič, učiteljica v Planini se je službi odpovedala. Gspdč. Fani Župan, učiteljica v Godoviči pride v Dolenji in gspdč. M. Arigler, izprašana učitelj. kandidatinja pa v Gorenji Logatec. Suplenti so postali g. g. Henrik Likar v Godoviči, Ferd. Strel v Rovtah in Fr. Milavec v Černemverhu.

Slavn. slovenskemu učiteljstvu

naznanjam, da sem pripravljen, ako se bode v večji meri pri meni naročevalo, poleg svojih pisank (znižana cena je zdaj 1 gld. 15 kr.) tudi slovenske Musilove pisanke (cena od 1 gld. 80 kr. do 1 gld. 90 kr.) v zalogi imeti.

V Krškem, 20. septembra 1880.

Iv. Lapajne.

Teofil Drexel-novo

knjigoterštvo in zaloga šolskih knjig in drugih šolskih reči.

Slavnim c. kr. šolskim oblastnijam, osobito krajnim šolskim svetom kakor tudi čestitemu učiteljstvu naznanjam, da se dobijo pri meni razun vsakoverstnih šolskih knjig tudi razne šolske tiskovine, kakor: „Razrednica“ (Klassenbuch) „Tednica“ (Wochenbuch), „Zapisnik“ (Katalog) i. dr. ktere imam v zalogi slovenske in slov.-nemške.

Posebno pa opozorujem g. učitelje in sl. krajne šolske svete

na nove „Zamudnice“

(Schulversäumniß - Verzeichnisse),

ktere sem poslovenil, ter tako uredil, da učitelju ne bo treba vsakokrat po dvakrat učencev in starišev pisariti, verh tega pa bodo imeli novi izkazi celoletni pregled šolskih zamud, kar po sedanjih ni bilo mogoče.

Tudi te „Zamudnice“ sem založil v slovensko nemškem jeziku.

Teofil Drexel,
knjigoteržec.

V Celji, 1. oktobra 1880.